

تعاریف و مفاهیم به کار رفته در این فصل به شرح زیر است:**معدن:**

مجموعه کانسار (ذخیره معدنی که بهره‌برداری از آن اقتصادی می‌باشد) و ماشین‌آلات و تسهیلاتی است که به منظور اکتشاف، تجهیز و بهره‌برداری و کانه‌آرایی از کانسار ایجاد شده است.

کانه‌آرایی نیز به کلیه عملیات فیزیکی و شیمیایی که به منظور جداکردن قسمتی از مواد باطله از کانه و یا تفکیک کانه‌ها از یکدیگر صورت می‌گیرد اطلاق می‌شود.

معدن در حال بهره‌برداری:

معدنی است که دارای مجوز بهره‌برداری از وزارت معادن و فلزات (برای معادن غیر از شن و ماسه) یا از شهرداریها و فرمانداریها (برای معادن شن و ماسه) می‌باشد و در سال آمارگیری، حداقل مدت ۳۰ روز به صورت پیوسته یا ناپیوسته مجموعه‌ای از عملیات استخراج (پاره‌ای از موارد همراه با کانه‌آرایی) برای به دست آوردن کانه قابل فروش در آن انجام می‌شود.

مدیریت خصوصی:

مدیریتی است که توسط افراد یا موسسات خصوصی اعمال می‌شود.

مدیریت عمومی:

مدیریتی است که توسط وزارتخانه‌ها، سازمانهای دولتی، نهادهای انقلاب اسلامی، بانکها و شهرداریها اعمال می‌شود.

معدن فعال:

معدن فعال، به معدنی گفته می‌شود که طی دوره آماری به صورت پیوسته یا ناپیوسته به عملیات اکتشاف تکمیلی، تجهیز، توسعه، استخراج، کانه‌آرایی یا فرآوری پرداخته است.

پروانه اکتشاف:

پروانه اکتشاف، مجوزی است که برای انجام عملیات اکتشافی مواد معدنی در محدوده مشخص، از طرف وزارت معادن و فلزات صادر می‌شود.

شاغلان:

کلیه افرادی هستند که در داخل یا خارج معدن به صورت تمام وقت یا پاره‌وقت برای معدن کار می‌کنند. شاغلان از نظر وظیفه‌ای که برعهده دارند به شاغلان خط تولید (ماهر یا غیرماهر) و سایر شاغلان تفکیک می‌شوند.

شاغلان ماهر خط تولید:

کارکنانی هستند که به اعتبار دانش فنی و تجربه‌ای که کسب کرده‌اند، توانایی انجام یک قسمت از کار فنی خط تولید را داشته باشند، مانند مهندسان، تکنیسینهای فنی، استادکاران، سرکارگران، کارگران ماهر، تعمیرکاران و رانندگان.

شاغلان غیر ماهر خط تولید:

کارکنانی هستند که شغل مورد تصدی آنان در خط تولید نیاز به تعلیم و کسب تجربه ندارد، مانند کارگران ساده، باربران، بارگیران.

جبران خدمات مزد و حقوق بگیران:

عبارت است از مزد و حقوق سایر پرداختیها (پول و کالا و...) به مزد و حقوق بگیران.

- منظور از مزد و حقوق، مجموع پرداختیهای کارگاه به صورت پول یا کالا تحت عنوان مزد و حقوق به مزد و حقوق بگیران است.

- سایر پرداختیها (پول و کالا و...) شامل پاداش، اضافه کار، هزینه خوراک و پوشاک، هزینه ایاب و زهاب، حق اولاد، حق عائله مندی، حق مأموریت، بدی آب و هوا، سهم کارفرما از بیمه های اجتماعی، خواروبار، بلیط اتوبوس،... به مزد و حقوق بگیران است.

ارزش تولیدات:

ارزش مواد معدنی استخراج شده و سایر تولیدات معدن به قیمت تولیدکننده، یعنی قیمت فروش به مشتریان در محل معدن است.

ارزش افزوده:

عبارت است از ارزش دریافتیها (ستاندهها) منهای ارزش پرداختیها (دادهها).

ارزش دریافتیها (ستاندهها):

عبارت است از ارزش تولیدات مواد معدنی، سایر تولیدات، ساخت و تعمیر اساسی اموال سرمایه ای توسط شاغلان و سایر دریافتیهای معادن که شامل دریافتی بابت کارهای کنتراتی، تعمیرات جزیی ساختمان و لوازم و تجهیزات اداری، تعمیرات جزیی ماشین آلات آزمایشگاه و... می باشد.

ارزش پرداختیها (دادهها):

عبارت است از ارزش مواد و ابزار و وسایل کارکم دوام، سوخت مصرف شده، آب و برق خریداری شده و سایر پرداختیها که شامل پرداختی بابت کارهای کنتراتی، تعمیرات جزیی ساختمان و لوازم و تجهیزات اداری، تعمیرات جزیی ماشین آلات آزمایشگاه و... می باشد.

شرکت تعاونی:

رجوع شود به تعاریف و مفاهیم فصل ۴.

ارزش ساختمان کارگاه معدنی:

ارزش ساختمان کارگاه معدنی، مجموع ارزش بنای اصلی و کلیه وسایل و تجهیزات کار گذاشته در ساختمان است. ارزش زمینی که ساختمان روی آن واقع شده، در ارزش ساختمان منظور نمی شود.

ارزش سرمایه گذاری در بخش توسعه و اکتشاف:

ارزش سرمایه گذاری در بخش توسعه و اکتشاف، کلیه هزینه های انجام شده معدن برای توسعه و اکتشاف به منظور افزایش تولید مواد معدنی طی دوره آماری است.

سالنامه آماری استان کردستان-1390 _____ 5- معدن

۱-۵- مشخصات عمومی معادن در حال بهره‌برداری برحسب فعالیت طی سالهای ۱۸۰ الی ۱۳۸۹ (میلیون ریال)

جبران خدمات مزد و حقوق بگیران	تعداد شاغلان	تعداد معادن			سال و فعالیت
		مدیریت خصوصی	مدیریت عمومی	جمع	
۱۰۵۵۱۱۵۲	۹۷۰	۱۱۵	۲۵	۱۴۰	..... ۱۳۸۰
۱۹۶۷۰۳۷۸	۷۲۶	۱۱۲	۰	۱۱۲	..... ۱۳۸۵
۲۸۲۳۳	۶۰۲	۱۱۱	۵	۱۱۶	..... ۱۳۸۷
۳۵۴۹۷	۷۱۰	۱۲۳	۴	۱۲۷	..... ۱۳۸۸
۴۹۰۵۴	۹۶۴	۱۶۲	۱۱	۱۷۳	..... ۱۳۸۹

توضیح: در سال ۸۷ و ۸۸ ارقام به میلیون ریال می باشد و قبل از آن هزار ریال بوده است.
در سال ۸۹ تعداد ۲۲ معدن تعاونی در سرجمع مدیریت خصوصی لحاظ گردیده است.
مأخذ- مرکز آمار ایران.(ر.م.)

۲-۵- تعداد معادن در حال بهره‌برداری برحسب فعالیت طی سالهای ۱۸۰ الی ۱۳۸۹

استخراج سیلیس	استخراج پوکه معدنی	استخراج میکا	استخراج سنگهای آهنی	استخراج فلدسپات	جمع	سال و شهرستان
۰	۰	۲	۰	۰	۱۴۰	..... ۱۳۸۰
۰	۸	۰	۲	۲	۱۱۲	..... ۱۳۸۵
۱	۸	۰	۲	۱	۱۰۹	..... ۱۳۸۶
۰	۸	۰	۲	۱	۱۱۶	..... ۱۳۸۷
۱	۱۳	۰	۳	۱	۱۲۷	..... ۱۳۸۸
۱	۱۶	۰	۱	۱	۱۷۳	..... ۱۳۸۹

5- معدن _____ سالنامه آماری استان کردستان - 1390

۲-۵- تعداد معادن در حال بهره‌برداری بر حسب فعالیت طی سالهای ۱۸۰ الی ۱۳۸۹ (دنباله)

سال و شهرستان	استخراج فلورین	استخراج منگنز	استخراج نمک	استخراج انتیموان	استخراج سنگ تزئینی	استخراج شن و ماسه
..... ۱۳۸۰	۰	۱	۱	۰	۴۳	۳۰
..... ۱۳۸۵	۰	۱	۲	۰	۳۹	۰
..... ۱۳۸۷	۰	۱	۲	۰	۳۶	۱۵
..... ۱۳۸۸	۰	۰	۲	۰	۳۴	۱۰
..... ۱۳۸۹	۰	۰	۰	۰	۳۹	۳۸

سال و شهرستان	استخراج سنگ لاشه	استخراج سنگ آهک	استخراج سنگ گچ	استخراج دولومیت	سایر فعالیتها
..... ۱۳۸۰	۴۸	۷	۱	۰	۷
..... ۱۳۸۵	۳۲	۲۴	۱	۰	۱
..... ۱۳۸۶	۳۵	۱۷	۰	۰	۰
..... ۱۳۸۷	۳۸	۱۱	۱	۱	۰
..... ۱۳۸۸	۳۴	۲۴	۱	۱	۱
..... ۱۳۸۹	۴۰	۳۴	۱	۱	۱

توضیح: باریت در ستون سایر فعالیتها سال 88 و 89 میباشد.
 مأخذ - مرکز آمار ایران (ر.م.).

3-5- تعداد شاغلان معادن در حال بهره‌برداری برحسب فعالیت طی سالهای ۱۳۸۰ الی ۱۳۸۹

سایر کارکنان (اداری، مالی، خدماتی)	کارکنان خط تولید			جمع	سال و فعالیت
	سایر	ساده	ماهر		
۱۳۷	۰۰۰	۱۰۳۳	۲۴۷	۱۴۱۷	..... ۱۳۸۰
۱۰۲	۷۵	۱۵۸	۳۱۱	۶۴۶	..... ۱۳۸۵
۱۱۶	۷۰	۲۱۹	۳۳۴	۷۳۹	..... ۱۳۸۷
۱۷۷	۱۰۳	۷۶	۳۵۴	۷۱۰	..... ۱۳۸۸
۲۷۱	۲۵۱	۶۵	۳۷۶	۹۶۴	..... ۱۳۸۹
۹	۴	۳	۱۷	۳۴	..... استخراج سنگهای آهنی
۰	۰	۰	۰	۰	..... استخراج منگنز
۰	۰	۰	۰	۰	..... استخراج انتیموان
۷۳	۶۱	۵	۱۷۵	۳۱۳	..... استخراج سنگ تزئینی
۴۵	۴۵	۱۷	۲۳	۱۳۰	..... استخراج سنگ لاشه
۶۵	۶۲	۹	۳۹	۱۷۶	..... استخراج سنگ آهک
۲	۲	۰	۱	۵	..... استخراج سنگ گچ
۴	۱	۰	۷	۱۳	..... استخراج دولومیت
۰	۰	۰	۰	۰	..... استخراج فلورین
۰	۰	۰	۰	۰	..... استخراج نمک
۰	۱	۰	۱	۲	..... استخراج سیلیس
۳۳	۱۷	۱۰	۸۶	۱۴۶	..... استخراج پوکه معدنی
۷	۳	۲۰	۰	۲۹	..... باریت
۳	۱	۰	۹	۱۳	..... فلدسپات
۳۰	۵۳	۰	۱۹	۱۰۲	..... شن و ماسه

مأخذ - مرکز آمار ایران (ر.م.).

۴-۵- مقدار ارزش تولید مواد معدنی معادن در حال بهره‌برداری بر حسب فعالیت: ۱۳۸۹ (تن - میلیون ریال)

ارزش	مقدار		فعالیت
	شن و ماسه، بالاست و پوکه معدنی (متر مکعب)	مواد معدنی بجز شن و ماسه، بالاست و پوکه معدنی	
۳۳۴۹۰۶	۱۱۱۸۴۶۹	۴۱۹۰۹۲۲	جمع .....
۴۳۱۰۳	.	۸۶۲۰۵	استخراج سنگهای آهنی .....
.	.	.	استخراج منگنز .....
۱۳۶۰۷۷	.	۲۲۴۵۳۲	استخراج سنگ تزئینی .....
۲۷۵۳۴	.	۵۶۲۴۵۶	استخراج سنگ لاشه .....
۴۷۱۸۹	.	۳۲۳۴۸۱۹	استخراج سنگ آهک .....
۱۴۷۲	.	۲۶۷۷۱	استخراج سنگ گچ .....
۲۱۰۰	.	۹۵۴۵	استخراج دولومیت .....
.	.	.	استخراج نمک .....
۱۵۷	.	۸۲۶	استخراج سیلیس .....
۳۲۶۱	.	۱۳۱۸۱	استخراج فلدسپات .....
.	.	.	استخراج میکا .....
۳۷۳۸۰	۷۲۲۳۷۶	.	استخراج پوکه معدنی .....
۲۵۲۲۷	۳۹۶۰۹۲	.	استخراج شن و ماسه .....
۱۱۴۰۶	.	۳۲۵۸۷	باریت .....

مأخذ - مرکز آمار ایران.

5-5- مشخصات عمومی شرکتهای تعاونی معدنی فعال در طی سالهای ۱۳۸۰ الی ۱۳۹۰ (هزارریال)

سال و شهرستان	تعداد	عضو ثبتی	شاغلان	سرمایه ثبتی
..... ۱۳۸۰	۱۴	۳۲۴	۴۶۴	۱۷۴۵۰۰
..... ۱۳۸۵	۱۷	۳۶۲	۱۵۳	۲۷۷۷۷۰
..... ۱۳۸۸	۲۱	۱۱۱۸	۱۹۵	۷۶۳۷۷۰
..... ۱۳۸۹	۱۱	۱۵۸	۱۱۲	۱۵۹۶۵۰
..... ۱۳۹۰	۹	۱۵۰	۷۵	۱۲۸۶۰۰
..... بانه	-	-	-	-
..... بیجار	-	-	-	-
..... دیواندره	۱	۷	۷	۱۰۵۰
..... سقز	-	-	-	-
..... سنندج	۲	۱۷	۲۵	۳۰۵۰۰
..... قروه	۲	۶۴	۱۷	۵۱۴۵۰
..... کامیاران	۳	۲۴	۲۴	۳۳۶۰۰
..... مریوان	۱	۳۸	۲	۱۲۰۰۰
..... سروآباد	-	-	-	-
..... دهگلان	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰

توضیح: کاهش تعداد شرکتهای تعاونی فعال نسبت به سال ۸۸ صحیح می باشد .
 مأخذ- اداره کل تعاون استان کردستان.

